

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Velemanem v právní věci žalobce **Ing. J. K.**, narozeného [REDACTED], bytem [REDACTED] zastoupeného Mgr. Martinem Sadílkem, advokátem v Praze 1, Štěpánské 39, proti žalované **České republice – Ministerstvu spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradské 16, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, o náhradu škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 8.690.912,- Kč s příslušenstvím, t a k t o :

- I Žalovaná je povinna zaplatit žalobci 56.080,- Kč spolu s úroky z prodlení z této částky za dobu od 3. 5. 2013 do zaplacení, dále s úroky z prodlení z částky 224.040,- Kč za dobu od 3. 5. 2013 do zaplacení a z částky 343.920,- Kč za dobu od 3. 5. 2013 do zaplacení, vše v zákonné výši 7,05 % ročně, do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- II Řízení se v části požadující zaplacení částky 577.690,- Kč zastavuje.
- III Žaloba se v části požadující zaplacení částky 8.057.142,- Kč s úroky z prodlení a dále s úroky z prodlení z částek 400.000,- Kč a 224.040,- Kč za den 2. 5. 2013 a z částky 9.730,- Kč za dobu od 2. 5. 2013 do zaplacení zamítá.
- IV Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se v řízení domáhal po žalované náhrady škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu, které mu vznikly nezákonným rozhodnutím, zahájením trestního stíhání. Žalobce byl dne 10. 8. 2006 obviněn ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250a odst. 1, odst. 5 trestního zákona spáchaného ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona. Rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. [REDAKCE] ze dne 3. 4. 2012, který nabyl právní moci dne 10. 5. 2012, byl žalobce podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby. Za obhajobu v celém trestním řízení zaplatil advokátovi odměnu ve výši 402.844,- Kč. Kromě této škody žalobci rovněž ušel zisk ve výši 1.288.068,- Kč, kterážto částka odpovídá rozdílu mezi ušlým výdělkem a příjmem inkasovaným jako podpora v nezaměstnanosti. V souvislosti s trestním řízením byl žalobce odvolán z funkce. V roce 2010 přišel o své zaměstnání a od té doby jej pro stigma hospodářsky a politicky zcela nepoužitelné osoby nikdo nezaměstnal. Skutečnost, že přišel o své zaměstnání v přímém důsledku s mediální kampaní reflektující nezákonné stíhání, nemohla být oficiálně uvedena. Po odvolání z funkce a odchodu z [REDAKCE] byl žalobce od září 2010 nezaměstnaný. Mediální kampaň byla záměrně koncipována tak, aby žalobce dehonestovala nejen v rovině procesní, ale i občanské a způsobila mu újmu na společenské prestiži a rodinném životě. Psychicky se zhroutil, následně podlehl hluboké skepsi, která výrazným způsobem ovlivnila kvalitu jeho rodinného života. Obával se, že mu hrozí trest odnětí svobody dvanáct, později deset let. Jako přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu požadoval částku 7 milionů korun.

V průběhu řízení vzal žalobce částečně zpět žalobu o částku 577.690,- Kč, neboť v tomto rozsahu byl žalovanou uspokojen.

Žalovaná ke své obraně uvedla, že žalobce dne 1. 11. 2012 uplatnil nárok na poskytnutí odškodnění, kterému bylo částečně vyhověno co do zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 77.000,- Kč za nepřiměřenou délku řízení a 160.000,- Kč za nezákonné trestní stíhání. Na nákladech obhajoby žalovaná poskytla 330.960,- Kč. Dne 11. 7. 2013 žalovaná obdržela doplnění návrhu a na základě něj dále uhradila žalobci škodu ve výši 9.730,- Kč. Co se týče náhrady ušlého zisku, žalovaná uvedla, že dne 31. 5. 2010 byl žalobce odvolán z funkce ředitele [REDAKCE] s tím, že jeho pracovní poměr nekončí a další pracovní zařazení bude projednáno s ředitelkou personálního odboru. Dne 2. 6. 2010 byla žalobci dána výpověď z pracovního poměru pro nadbytečnost. Žalobci bylo předtím nabídnuto pracovní zařazení na pozici [REDAKCE] a žalobce tuto nabídnutou pozici odmítl. V důsledku trestního řízení tedy žalobce nepřišel o zaměstnání, neboť se sám rozhodl nepřijmout jemu nabízené pracovní zařazení a ani ze samotné listiny o odvolání z funkce neplyne, že by se tak stalo z důvodu vedeného trestního řízení. Délku řízení žalovaná shledala nepřiměřenou a poskytla zadostiučinění ve výši 77.000,- Kč. Za nezákonné trestní stíhání poskytla žalovaná žalobci zadostiučinění ve výši 160.000,- Kč.

Mezi účastníky nebylo sporu o průběhu trestního řízení, o rozhodnutích v něm vydaných a úkonech právní služby učiněných obhájcem obžalovaného (nynějšího žalobce), a proto soud při zjišťování skutkového stavu z těchto nesporných skutečností dále vycházel.

Účastnickým výsledkem žalobce soud zjistil, že před zahájením trestního stíhání vedl žalobce běžný, obyčejný kulturní i společenský život, který se mu změnil ze dne na den. Žalobce úkorně pociťoval, že trestní řízení nebylo vedeno podle jeho představ, nebyli zváni jím navrhovaní svědci, že se policejní orgány nezabývaly skartací spisu, která byla provedena dva měsíce po zahájení trestního stíhání. Od počátku věřil tomu, že když věc vysvětlí a vysvětlí nesrovnalosti, bude trestní stíhání zrušeno. Žalobce nabyl dojmu, že zásada presumpce neviny v praxi nefunguje, a to i díky médiím, kde byla věc probírána. Žalobce byl do té doby úspěšný v práci, o čemž svědčí dopis ministra [REDAKCE], [REDAKCE]. Byl rovněž v řídicím orgánu nazvaném [REDAKCE] a o jeho dobré práci svědčí i článek, který vyšel v časopise [REDAKCE]. Žalobce těžce nesl skutečnost, že po ztrátě zaměstnání musel chodit na pracovní úřad a nahlásit se na poštu, nemohl si plánovat osobní život. S manželkou nemohli jezdit na dovolenou, protože jednak jim chyběly peníze, jednak na to neměl myšlenky. V době trestního stíhání se zhoršil také jeho zdravotní stav. Dříve hrál volejbal, což ho následně přestalo bavit, neboť od kolegů či kamarádů, se kterými se tam setkával, slyšával různé nářky na jeho trestní stíhání. Nabyl dojmu, že trestní stíhání proti němu je vedeno účelově. Od té doby také nezavádil o normální práci. Žalobcova matka, která žila na vesnici, byla konfrontována s reakcí okolí, konkrétně sousedky, která se jí dotazovala na jejího syna, neboť jej viděla opakovaně v televizi. Žalobcovi rodiče se zproštění obžaloby nakonec nedožili. Žalobce pociťuje ztrátu radosti ze života, kupříkladu si ani nemůže užít radosti z vnoučat. Až po zproštění obžaloby začal docházet k psychologovi, neboť pociťoval dojem, že stres z trestního stíhání neodeznívá. Chodil tam pravidelně a tomu také pomohlo. Pociťoval nespravedlnost z práce státních zástupců, stejně jako pociťuje nedostatek vhodného zaměstnání. Celý život pracoval ve státních službách, měl dobrou práci, finančně analytický útvar kupříkladu zakládal sám. Dopady trestního stíhání postihly zároveň celou rodinu. Během trestního stíhání ochladly vztahy s přáteli, přesto jeho dobří kamarádi nakonec vše pochopili a vztahy jsou nyní zase lepší. Hlásil se do výběrových řízení v oblasti státní správy, zejména co se týče mezinárodních záležitostí, Evropské unie, strukturálních fondů, mohl nabídnout jazykové znalosti, v tom byl ovšem neúspěšný, proto hledal zaměstnání i v soukromé sféře, ale ani tam práci nenalezl. Z titulu své funkce byl zván na nejrůznější velvyslanectví, ministerstva, na různé recepce a po jeho odvolání samozřejmě již takové akce nebyly. Žalobci též přestala chodit pozvání na společenské akce, které s jeho zaměstnáním ani nesouvisely. Šest let nejezdil na dovolenou, přičemž důvody byly jednak finanční, jednak psychické. V průběhu trestního stíhání byl šetřen specialistou na finanční kriminalitu ohledně jeho majetkových poměrů, což bylo někdy v roce 2007, kdy se podle vyšetřovatele měly na jeho účtech objevit vysoké částky v eurech a librách. Tomuto obvinění se bránil, ale situace se vytratila do ztracena, což žalobce považuje za důležitou okolnost provázející jeho trestní stíhání. Co se týče nepřijetí funkce [REDAKCE] tak tuto funkci žalobce nepřijal proto, že se subjektivně obával neúspěchu v této práci, neboť jí ani neuměl. Nabídku chápal jako formální záležitost. Žalobce se domníval, že pokud by nabídku přijal, mohl by přivodit škodu nejen sobě, ale i úřadu. Při hledání nového zaměstnání nebyl žalobce úspěšný ani u úřadu práce. Žalobce v té době musel vykonávat i veřejnou službu, konkrétně se jednalo o činnost v nadaci pro zdravotně postižené lidi. Na počátku trestního stíhání musel také odevzdat pas, což jej omezovalo v jeho pracovní činnosti.

Výsledkem svědkyně Ing. M. [REDAKCE] K. [REDAKCE] manželky žalobce, soud zjistil, že žalobce s manželkou věc probíral, o předmětu řízení ví z rozhovorů s manželem. Svědkyně pociťovala trestní stíhání jako šikanu rodiny po dobu 15 let. Po duševní stránce

se svědkyně považuje za trosku, vždy bylo pro ni obtížné vysvětlovat okolnosti týkající se trestního stíhání manžela okolí, dětem, známým. Vnímala, že se okolí na ně dívá skrz prsty a stále cítí odstup ze strany bývalých přátel nebo známých, a to i v rodinách manželových sourozenců. Narážky na trestní stíhání žalobce slyšali kupříkladu i v restauraci ve vesnici, kam jezdívali za manželovými sourozenci. Šest let nebyli na dovolené, jednak protože na tom nebyli psychicky dobře, jednak z finančních důvodů. Dodnes nerozumí tomu, v čem spočívalo manželovo obvinění. Dříve s manželem chodili do divadel, do kina, na plesy a jiné akce, což ale v průběhu trestního stíhání manžel odmítal s odůvodněním, že když je někdo uvidí, bude si na něj ukazovat prstem. Když byli společně například v restauraci, tak několikrát slyšeli větu: „[redacted] aplať, vždyť na to máš.“ Ačkoli bylo jasné, že to bylo řečeno v žertu, bylo cítit, že se úplně o žert nejedná. V důsledku trestního stíhání se změnil i jejich intimní život, zhoršil se tak významným způsobem, že se až vytratil. Drží je pohromadě jen společné strasti. Svědkyně vnímala, že manžel pociťoval ponížení, společně pociťovali ztrátu ideálů, manžel seděl doma na sedačce a nebyl schopen normálně fungovat. Stejně tak pociťoval úkorně nutnost docházet dvakrát týdně na poštu, aby se hlásil jako uchazeč o zaměstnání. Přestal si sám sebe vážit, seděl doma před počítačem a hledal práci, ale neúspěšně. Svědkyně jej přiměla, aby chodil k psychologovi, což učinil a tato pomoc mu pomohla. Manžel svědkyně neměl ani radost z vnoučat. Synové žalobce to nesli těžce, starší syn měl ve škole zhoršené známky, ale nakonec se dostal na tři vysoké školy, třetí z nich dokončil. Svědkyně s manželem silně vnímala začátek trestního stíhání v roce 1998, když věc skončila, měla za to, že již je všechno v pořádku. S o to větší intenzitou poté vnímali obnovení trestního stíhání v roce 2006.

Výslechem svědka M [redacted] K [redacted] syna žalobce, soud zjistil, že o předmětu řízení ví, má informace z rozhovorů s otcem, se kterým také žije ve společné domácnosti. V průběhu trestního stíhání otec nekomunikoval, atmosféra doma byla napjatá, otec byl záměrný, a to byl i důvod, pro který svědek později odjel do zahraničí. O trestním stíhání svého otce se dozvěděl mimo jiné i z médií. Spolužáci na střední škole si jej dobírali nárazkami na to, že oni doma mají peněz dost. Na trestní stíhání jeho otce se jej ptali i spolužáci na vysoké škole. Otec byl podrážděný, v běžných situacích rychle vypěnil. Neměl chuť ani jezdit na chatu, bylo obtížné se o čemkoli bavit. Na dovolené již jako rodina nejezdili. V současnosti svědek pociťuje určité zlepšení v tom, že otec nyní již chodí do práce, ale nevidí, že by z té práce měl radost.

Výslechem svědka Ing. J [redacted] K [redacted] syna žalobce, soud zjistil, že svědek má informace o předmětu tohoto řízení z rozhovorů s otcem, který jej požádal o svědectví o dopadu jeho trestního stíhání na jeho osobu. V době prvního trestního stíhání v roce 1998 měl po maturitě, byla to pro něj velká rána, slyšel poznámky od spolužáků ve škole. V té době již chodil se svou přítelkyní, pozdější manželkou, a od té doby se to s nimi táhne celou dobu až do současnosti. Situaci musel vysvětlovat své nastávající tchýni. S otcem nežije od roku 2002, v roce 2004 se oženil. Šok přišel v roce 2006, kdy otce znovu zatkli. Tehdy se narodil jeho první syn, druhý se narodil v říjnu 2007. Otec byl nervózní, neměl ani náladu na návštěvy vnoučat. Svědek se za ním sice snažil jezdit, ale bylo vidět, že z toho nemá takovou radost. Častěji vybuchoval, dokonce se občas i pohádali kvůli hloupostem, což předtím nebylo. Svědek se domníval, že po zproštění obžaloby se situace vrátí do normálu, ale takovou změnu nepociťuje.

Výslechem svědka JUDr. P [redacted] K [redacted] soud zjistil, že je právníkem v investiční společnosti, se žalobcem se zná asi 10 let. Seznámili se se žalobcem někdy v letech 2006

– 2007 a zná jej jako hráče volejbalu. O tom, že byl žalobce trestně stíhán a nakonec obžaloby zproštěn, ví z médií a z líčení samotného žalobce. Když se se žalobcem seznámili, tak už trestní stíhání bylo zahájeno, ale ještě nebyla podána obžaloba. V roce 2010 žalobce ztratil práci, žalobce měl pocit, že by trestní stíhání mělo být zastaveno, neboť už jednou zastaveno bylo a nebyly sděleny žádné nové skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že má být obnoveno. Od této věci se svědek bavil se žalobcem a bavil se i o práci a o tom, co bude dál. Psychický stav žalobce se projevoval i ve hře, jedno období mu hra vysloveně nešla. Svědek pocítoval ztrátu podpory týmu, žalobce se spoluhráči již nechodil po zápase na pivo, později už vynechával i tréninky. Svědek nevěděl o tom, že žalobce nemá práci kvůli trestnímu stíhání, tudíž mu různé pracovní příležitosti nabízel, avšak žalobce mu vysvětlil, že s ohledem na charakter obvinění práci ve finančních institucích získat nemůže. Ani po zproštění obžaloby ale není takovým veselým společníkem, jakého jej poznal. Nejhorší situace byla kolem roku 2010, kdy přišel o práci, v době, kdy byla podána obžaloba. Na volejbalovém klubu se řešilo, proč tam žalobce nechodí, spoluhráči uvažovali, jestli ho už zavřeli, jak to s ním dále bude, nebo jestli na to pivo nemá, takže to bylo předmětem diskusí. Probíhaly i různé úvahy o trestním řízení v tom smyslu, že na něm asi něco bude, když bylo obnoveno. Svědek sám poskytl určitou pomoc při hledání zaměstnání žalobci. Upozornil jej na jednoho z jeho bývalých zaměstnavatelů, který sháněl obchodního zástupce, takže mu jej doporučil, ale má za to, že tato práce neodpovídá jeho dosavadní praxi, zkušenostem a možnostem.

Výslechem svědka P. M. soud zjistil, že o předmětu řízení ví od samotného žalobce, který se s ním o těchto věcech baví. Jsou přátelé a znají se z gymnázia ve , kde spolu studovali od roku . V období 80. let se znovu stýkali, byli kamarádi, chodili na pivo. V době, kdy žalobce pracoval na , tak svědkovi pomáhal s informacemi, jak zařídit například různé doklady k podnikání a podobně. V době, kdy přišlo jeho další trestní stíhání, tak si říkali, jak je to vůbec možné, byl psychicky nalomen, což se zhoršilo vyhazovem ze sociální správy, což byla jedna z velkých ran. Svědek jej vídal i jako nezaměstnaného, ale v té době se nedokázal bavit o ničem jiném, než o tom, co ho postihlo. Žalobce svědkovi vyprávěl i o nějakém rozhovoru pro Českou televizi, kdy v tomto rozhovoru viděl možnost očištění svého jména, ale nakonec byl vykreslen ve zcela jiném světle. Jednou ani nejel na sraz gymnázia, od spolužáků se vedly řeči, v nichž byl žalobce označen za tuneláře, a spolužáci se ptali, proč tam ten tunelář není. Svědek vnímal, že žalobce pocítoval špatně, že vyšetřovatelé, ale i Česká televize si vybírali věci jen účelově a v jeho neprospěch. Společní známí se svědka dotazovali na žalobce a jeho trestní stíhání s tím, že oni sami si uzavřeli, že to je jasné, že půjde sedět. Chování žalobce se změnilo, od doby trestního stíhání s ním nebylo možné se bavit o ničem jiném, než o těchto záležitostech. Svědek vnímal, že žalobce zanevřel na situaci ve státní správě, pocítoval příkoří ze strany lidí ze státní správy, se kterými dřív pracoval a zejména od těch lidí, kteří jeho případ vyšetřovali.

Výslechem svědka Ing. Z. J. soud zjistil, že svědek zná žalobce z doby, kdy působil na , kde svědek pracuje dodnes. O předmětu řízení ví z doslechu. O vyšetřování žalobce ví z novin, ví rovněž o tom, že byl odvolán z funkce ředitele odboru, následně se ale ukázalo, že nic nezavinil. O předmětu řízení ví tolik, že žalobce se domáhá náhrady škody proto, že v důsledku jeho stíhání nemohl najít zaměstnání. Se žalobcem se seznámil v době, kdy na úřadu působil jako , přičemž ředitelem se stal v roce 2007. Žalobce působil jako ředitel odboru a v té době také společně řešili projekty a

vytvářeli společně podklady pro projekty. V roce 2010 se svědek dozvěděl, že byl žalobce ze dne na den odvolán, ale příčiny mu známy nebyly. Následně jej žalobce kontaktoval a sdělil mu, že mu bylo nabídnuto místo do oddělení [REDAKCE] a to personálním útvarem. Žalobce za svědkem přišel projednat možnost zaměstnání na této pozici. Svědek mu vysvětlil, jaké jsou požadavky na tuto pozici, že se jedná, kromě vysokoškolského vzdělání, o praxi v [REDAKCE] a vysvětlil mu, jaká by byla konkrétní náplň jeho práce v této funkci. Žalobce ale nakonec na tuto funkci nenastoupil, protože podle vlastních slov žalobce neměl praxi v tomto směru a neměl ani odborné znalosti. V konkrétním případě vždy záleží na vedoucím pracovníkovi, zda bude souhlasit s přijetím pracovníka na takovéto místo, pokud nemá příslušné odborné znalosti nebo zkušenosti. Svědek má za to, že pokud by byl konfrontován se situací, že žalobce nesplňoval kvalifikační předpoklady, tak by s nástupem na toto místo jako vedoucí pracovník nesouhlasil. Je mu osobně se však tato situace nikdy nestala, ale v jiných případech je svědkovi známo, že pokud by k tomu došlo, pak by zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr s příslušným zaměstnancem. Na tuto pozici nelze vzít absolventa, ale jsou k dispozici i místa v nižších platových třídách, na která lze přijmout absolventy, ovšem na jiný druh práce.

Výslechem svědkyně P. [REDAKCE] K. [REDAKCE] soud zjistil, že byla asistentkou žalobce v období od roku 2006 do roku 2010 na [REDAKCE]. Na Českou správu sociálního zabezpečení nastoupila v roce 2005. V roce 2006 přišel pan [REDAKCE] K. [REDAKCE], ten byl v práci úspěšný, přijímal zahraniční delegace, jezdil na zahraniční cesty, účastnil se porad užšího vedení, byl pracovitým člověkem, proto se svědkyně divila, když se dozvěděla o jeho odvolání, které přišlo z nenadání. Nikdo oficiálně neřekl, jaký byl důvod odvolání, ale mělo to být z důvodu jeho trestního stíhání.

Ze smlouvy o výkonu veřejné služby má soud prokázáno, že žalobce tuto smlouvu uzavřel v roce 2012 s Úřadem práce ČR, přičemž předmětem smlouvy je závazek vykonavatele (žalobce) vykonávat veřejnou službu a závazek úřadu práce stanovovat vykonavateli plán výkonu veřejné služby u subjektu, se kterými má uzavřenou smlouvu o organizaci a výkonu veřejné služby.

Z popisu pracovní činnosti [REDAKCE] vyplývá rozsah činnosti na této pracovní pozici. Z potvrzení o jednotlivých kontaktech uchazeče o zaměstnání vyplývá, že žalobce byl uchazečem o zaměstnání a byly mu stanoveny kontakty na kontaktních místech veřejné správy. Z motivačních dopisů a korespondence žalobce se zaměstnavateli vyplývá, že žalobce se účastnil výběrových řízení, případně se do výběrových řízení hlásil, avšak nebyl úspěšný.

Z lékařské zprávy MUDr. Aleny Oplatkové ze dne 28. 11. 2012 má soud zjištěn zdravotní stav žalobce, který trpí astma bronchiále, má alergie na plísňe, obilniny, trávy, pelyněk.

Ze zprávy o ambulantním vyšetření Mgr. Lucie Vochozkové z Ústřední vojenské nemocnice z 10. 12. 2012 vyplývá, že vyšetření psychologem bylo pacientovi doporučeno a navrženo lékařkou z imunologie, je ve stresu, jeho pochybnosti o sobě pramení z dlouhodobé nezaměstnanosti, je veden na úřadu práce, shání si práci však sám, rád by zůstal na obdobné pozici úředníka, jakou vykonával. Doma se nenudí, má spoustu práce, pomáhá s hlídáním vnoučat a manželce s chodem domácnosti.

Z článků z médií z období z let 2006 – 2012 má soud prokázáno, že žalobcovo trestní stíhání bylo medializováno, v některých zprávách se vyskytovalo celé žalobcovo jméno a příjmení, některé články poukazovali na to, ač je obviněným, stále pracuje pro stát a jeho nadřazeným trestní stíhání nevadí.

Z ostatních provedených důkazů nezjistil soud žádné pro věc právně významné skutečnosti.

Podle ust. § 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „zákon“), stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o. z.“). Podle § 31a odst. 1 zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a, odst. 2 zákona se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 cit. ust. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilych odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Podle ust. § 31 odst. 1, odst. 3 zákona, náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí a náklady zastoupení zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování, přičemž výše této odměny se určuje podle ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb.

Podle ust. § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu,

(1) Mimosmluvní odměna náleží za každý z těchto úkonů právní služby:

- a) převzetí a příprava zastoupení nebo obhajoby na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb,
- b) první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem,
- c) další porada s klientem přesahující jednu hodinu,
- d) písemné podání soudu nebo jinému orgánu týkající se věci samé,
- e) účast při vyšetřovacích úkonech v přípravném řízení, a to každé započaté dvě

hodiny,

- f) prostudování spisu při skončení vyšetřování, a to každé započaté dvě hodiny,
- g) účast při úkonu správního nebo jiného orgánu, účast na jednání před soudem nebo jiným orgánem, a to každé započaté dvě hodiny,
- h) sepsání právního rozboru věci,
- i) jednání s protistranou, a to každé dvě započaté hodiny,
- j) návrh na předběžné opatření, dojde-li k němu před zahájením řízení, odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření a vyjádření k nim,
- k) odvolání, dovolání, návrh na obnovu řízení, popřípadě stížnost proti rozhodnutí o návrhu na obnovu řízení a vyjádření k nim,
- l) podnět k podání stížnosti pro porušení zákona a vyjádření ke stížnosti pro porušení zákona,
- m) sepsání listiny o právním úkonu.

(2) Mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny náleží za každý z těchto úkonů právní služby:

- a) návrh na předběžné opatření, dojde-li k němu po zahájení řízení, návrh na zajištění důkazu nebo dědictví,
- b) návrh na opravu odůvodnění rozhodnutí, na odstranění následků zmeškání lhůty a na změnu rozhodnutí odsuzujícího k plnění v budoucnu splatných dávek nebo k plnění ve splátkách,
- c) odvolání proti rozhodnutí, pokud nejde o rozhodnutí ve věci samé, a vyjádření k takovému odvolání,
- d) návrhy a stížnosti ve věcech, ve kterých se rozhoduje ve veřejném zasedání, a vyjádření k nim, s výjimkou odvolání, návrhu na obnovu řízení a podnětu ke stížnosti pro porušení zákona,
- e) jde-li o výkon rozhodnutí, za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, za sepsání návrhu na zahájení řízení, vyjádření k návrhu, zastupování při jednání a sepsání odvolání proti rozhodnutí,
- f) účast při jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí,
- g) účast při přípravě jednání l d).

(3) Za úkony právní služby neuvedené v odstavcích 1 a 2 náleží odměna jako za úkony, jimž jsou svou povahou a účelem nejbližší.

Dle doktríny i konstantní judikatury je nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením, specifickým případem nároku na náhradu škody nezákonným rozhodnutím. Rozhodnutí o zproštění obžaloby je přitom rozhodnutím, které (byť nikoliv výslovně) „ruší“ účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu zákona „nezákonným“ a zakládá proto dle soudu nárok na náhradu škody (odškodnění nemajetkové újmy) v právním režimu zákona. Uvedené právo nemá pouze ten, kdo si obvinění zavinil sám a ten, kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován. Se sdělením obvinění žalobci je proto třeba s ohledem na způsob skončení trestního stíhání žalobce nakládat v režimu zákona jako s nezákonným rozhodnutím.

Pokud jde o jednotlivé žalobní nároky, soud je ve světle učiněných skutkových zjištění posoudil následovně:

I. Náklady obhajoby.

Co se týče nákladů na obhajobu, tak mezi účastníky nebylo sporu o provedení jednotlivých úkonů právní služby, z nichž jednotlivé úkony byly posouzeny jako úkony právní služby ve smyslu advokátního tarifu tak, že do 31. 12. 2009, tedy do konce účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, bylo uskutečněno 19 úkonů právní služby v plné výši a 3 úkony právní služby v poloviční výši. Vzhledem k tomu, že podle trestního zákona byl žalobce ohrožen trestní sazbou s horní hranicí 12 let, odpovídala tarifní hodnotě dle § 10 odst. 3 advokátního tarifu částka 50.000, tedy 3.100,- Kč za úkon a 300,- Kč paušální náhrada hotových výdajů. Jednalo se o převzetí a přípravu obhajoby, 10 porad s klientem, 8 výslechů svědků, v poloviční výši pak úkony: návrh na zastavení trestního stíhání v září 2007, vyjádření s návrhem na předběžné projednání obžaloby v červnu 2008 a vyjádření ke stížnosti státního zástupce v srpnu 2009. Jako úkony právní služby nebyly uznány: žádost obviněného o vrácení cestovního pasu, seznámení se spisem a podnět nejvyššímu státnímu zástupci. Od 1. ledna 2010 žalobci hrozilo maximálně 10 let vězení ve smyslu nového trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.), tudíž tarifní hodnotě 30.000 Kč odpovídá sazba 2.300 Kč za jeden úkon právní služby a 300,- Kč paušální náhrada hotových výdajů. Těchto úkonů uznaných jako úkony právní služby bylo 45, a to: 5 výslechů svědků, 18 porad s klientem, seznámení se spisem, vyjádření k obžalobě a 20 hlavních líčení, což odpovídá částce 224.040,- Kč. Jelikož žalovanou bylo plněno celkem 330.960,- Kč z téhož právního důvodu, je zřejmé, že žalovaná plnila o 106.920,- Kč více. V průběhu řízení žalovaná navrhla tuto částku započíst na eventuální vyšší nárok žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Žalobní požadavek na zaplacení odměny smluvní je zákonem výslovně vyloučen.

II. Ušlý výdělek.

Pokud jde o žalobní požadavek na náhradu ušlého výdělku, pak z provedeného dokazování je zřejmé, že zde absentuje příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím, tedy nezákonným trestním stíháním žalobce, a ušlým výdělkem, neboť v řízení bylo jednoznačně prokázáno výsledkem výslechem svědka J. [REDAKCE] že žalobce se rozhodl nepřijmout nabízenou pracovní pozici u [REDAKCE] výpověď mu nebyla dána z důvodu jeho trestního stíhání, ani z toho důvodu, že by nesplňoval kvalifikační předpoklady na nově nabídnuté místo. Skutečnost, že žalobce se necítil být způsobilý k výkonu nabídnuté práce, není následkem nezákonného trestního stíhání. Jakkoli z provedeného dokazování vyplývá, že žalobce poté, co opustil své dosavadní zaměstnání, již jiné pro něj vhodné zaměstnání nenašel, což je sice politováníhodné, nicméně nezakládá nárok na náhradu ušlého výdělku z důvodu nezákonně vedeného trestního stíhání, za situace, kdy nebylo prokázáno, že by právě nezákonné trestné stíhání bylo příčinou žalobcovy nezaměstnanosti.

II. Nezákonné rozhodnutí

Nejvyšší soud ve své judikatuře (kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011) dovodil, že kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem následující:

1) Povaha trestní věci – pod tímto kritériem se má na mysli závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně

vnímá, to souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, jež se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě, tedy v těch veřejných hodnotách, které jsou chráněny konkrétní skutkovou podstatou obsaženou ve zvláštní části trestního zákoníku).

2) Délka trestního řízení. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval.

3) Následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby, jež mohou být umocněny či zmírněny v důsledku objektivních skutečností daného případu a formulovaných pod body 1/ a 2/. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zákona při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice k závěru o tom, že si trestní stíhání zavinil, a tím pádem k absenci odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění.

V souzeném případě je soud toho názoru, že nezákonným rozhodnutím, kterým je dle konstantní judikatury usnesení o zahájení trestního stíhání v případě, že nedošlo k pravomocnému odsouzení obviněného, vznikla žalobci nemajetková újma. Každé trestní obvinění zasahuje do běžného života člověka citelným dojmem, zejména tehdy, jedná-li se o obvinění liché. V souzené věci se navíc jednalo o obvinění ze závažného trestného činu, který nejen na obviněného, ale i na jeho okolí musí působit silným dojmem. Žalobci sice za trestný čin podvodu dle § 250a odst. 1,5 tr. zák. hrozil teoreticky až dvanáctiletý trest odnětí svobody, avšak reálně se žalobce tak vysokého trestu nemusel obávat s ohledem na svou dosavadní bezúhonnost, o čemž jej musel jeho obhájce nepochybně uvědomit.

Provedeným dokazováním soud zjistil, že žalobce pocíťoval újmu z trestního obvinění spočívající ve strachu z odsouzení, frustraci z nedůvodně vedeného trestního řízení, vykonstruovaného obvinění a komplotu na jeho osobu. Trestní stíhání zasáhlo do jeho osobnostní sféry formou ztráty radosti ze života a psychické nepohody ústící až v potřebu vyhledání psychologické pomoci.

Z příslušného trestního spisu nevyplývá, že by trestní stíhání žalobce bylo zahájeno zjevně bezdůvodně, nicméně samotná skutečnost, že pro stejné jednání byl žalobce stíhán již v roce 1998, pouze v roce 2006 byl skutek jinak právně kvalifikován, musela u žalobce zesílit dojem spiknutí proti němu a pochybností o spravedlnosti, což soud hodnotí jako okolnost trestní stíhání provázející, která žalobcovu újmu zesilovala.

Délka řízení přesahovala šest let, což samo o sobě nic nevyovídá o nesprávném úředním postupu, nicméně soud vzal při stanovení formy a výše zadostiučinění tuto délku v úvahu, neboť žalobcem nebylo požadováno samostatně zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení.

Co se týče zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která byla žalobci způsobena nezákonným rozhodnutím, pak z provedeného dokazování učinil soud ten závěr, že toto trestní stíhání žalobce citelně zasáhlo do jeho osobnostní sféry, narušilo vztahy v rodině, vztahy mezi přáteli a mělo vliv i na pracovní zařazení žalobce. Žalobce byl ohrožen vysokou trestní sazbou, do konce roku 2009 se jednalo o horní hranici trestní sazby 12 let s účinností nového trestního zákoníku pak o trestní sazbu s horní hranicí 10 let.

Dále soud hodnotil i poměrně dlouhou dobu trestního stíhání v délce přesahující 6 let, z kteréhožto důvodu žalovaná žalobce již odškodnila částkou 77.000,- Kč. Jakkoli soud není vázán závěry žalované o nepřiměřené délce tohoto trestního stíhání a tedy nesprávném úředním postupu, soudu vzal délku trestního stíhání jako kritérium, které má vliv na výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu, aniž by délku trestního řízení hodnotil z pohledu její přiměřenosti.

Okolností, která provázela trestní stíhání, byla i skutečnost, že trestní stíhání bylo již jednou zahájeno pro tentýž skutek v roce 1998 a vědomí žalobce o tom, že je ohrožen vysokou trestní sazbou a je stíhán pro tento skutek, pro který s odstupem let bylo trestní stíhání znovu zahájeno (byť v popsáném jednání byl spatřován jiný trestný čin), muselo v žalobci vyvolat velmi negativní následky.

Další z okolností provázejících trestní stíhání byla medializace jeho případu v novinách, v televizi i na internetu, přičemž v důsledku takto široce pojatého informování veřejnosti o trestním stíhání žalobce byla osobnostní sféra zasažena větší měrou. Tato medializace měla tudíž negativní dopad do žalobcovy psychiky, avšak v současné době je již do určité míry kompenzována medializací pozitivní. V důsledku psychické zátěže žalobce rovněž vyhledal pomoc psychologa.

Ze shora popsáných důvodů soud uzavírá, že žalobci by se mělo dostat přiměřeného zadostiučinění v penězích, přičemž je třeba uvažovat o částce v řádu statisíců korun. Při přihlédnutí k jednotlivým shora uvedeným kritériím (závažnost trestného činu, délka trestního stíhání, dopad do osobnostní sféry a okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo), lze u každého z kritérií uvažovat o částce ve výši 100 000 Kč, tudíž přiměřenému zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním v daném případě odpovídá částka 400.000,- Kč. Jestliže žalovaná již plnila z důvodu nezákonného rozhodnutí žalobci na nemajetkové újmě 160.000,- Kč a z důvodu délky trestního stíhání 77.000,- Kč, pak se jedná o částku žalovanou plněnou dobrovolně ve výši 237.000,- Kč. Současně žalovaná započítala na tentýž nárok částku 106.920,- Kč, kterou žalobci plnila bez právního důvodu, zbývá tedy zaplatit částku 56.080,- Kč. V tomto rozsahu také bylo žalobě vyhověno, a to včetně úroků z prodlení jdoucích od 3. 5. 2013 do zaplacení. Jelikož žalovaná mohla dobrovolně plnit ještě 2. 5. 2013, pak je zřejmé, že do prodlení se mohla dostat teprve dne 3. 5. 2013, pročež soud musel žalobu v rozsahu žalobního požadavku na zaplacení úroků z prodlení za den 2. 5. 2013 zamítnout. Pokud jde o částku 9.730,- Kč na cestovním, pak žalovaná se do prodlení vůbec nedostala, a proto byla žaloba v rozsahu úroku z prodlení z této částky také zamítnuta.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. s tím, že žalobce uplatnil celkem 3 nároky, v jednom byl co do základu úspěšný (zadostiučinění za nemajetkovou újmu), ve druhém nároku byl zcela neúspěšný (náhrada ušlého výdělku), ve třetím z nároků (náhrada škody spočívající ve výdajích za zastupování advokátem)

byla žaloba podaná důvodně, ovšem pouze z části, jednalo se tedy jen o částečný úspěch žalobce. Z těchto důvodů pro vyrovnaný poměr úspěchu a neúspěchu v řízení bylo rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků nebyla přiznána náhrada nákladů řízení.

Poučení: Odvolání proti tomuto rozsudku lze podat k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 do patnácti dnů od jeho doručení.

V Praze dne 15. června 2015

JUDr. Petr Veleman, v. r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Kopačková